

1.7.7 Legislatíva týkajúca sa chránených zemepisných označení pre liehoviny

Zemepisné označenie liehovín označuje liehovinu, ktorá pochádza z určitého územia, krajiny, regiónu alebo lokality na tomto území, ak možno pripísať danú kvalitu, povest' alebo iné charakteristické vlastnosti liehoviny v podstatnej miere jej zemepísneému pôvodu.

Ochranu zemepisných označení na úrovni EÚ upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 o definovaní, popise, prezentácii, označovaní a ochrane zemepisných označení liehovín a o zrušení nariadenia (EHS) č. 1 576/89 a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 716/2013, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 o definovaní, popise, prezentácii, označovaní a ochrane zemepisných označení liehovín. Ochrana liehovín ako zemepisných označení na úrovni EÚ nevyklučuje ich ochranu na národnej úrovni a zároveň ochrana na úrovni EÚ nie je podmienená národnou ochranou. Výrobca sa môže rozhodnúť pre jednu z nich alebo pre obidve, a po priznaní ochrany na národnej úrovni môže požiadať aj o zápis do medzinárodného registra Svetovej organizácie duševného vlastníctva v Ženeve (ÚPVSR, 2016a).

Registrácia zemepisného označenia liehovín na úrovni EÚ

Podobne ako u vína proces registrácie prebieha v dvoch etapách. **Počas prvej etapy** konania o zápise zemepisného označenia danej liehoviny daný prihlasovateľ podáva žiadosť na Úrad priemyselného vlastníctva SR. Žiadosť sa podáva v slovenskom jazyku v troch vyhotoveniach v papierovej forme a elektronicky. Žiadosť musí obsahovať:

- názov a adresu žiadajúcej skupiny,
- žiadosť o zápis zemepisného označenia,
- technickú dokumentáciu,
- prílohy: údaje o prírodných a ľudských činiteľoch, čitateľné mapy vymedzeného zemepisného územia v rámci EÚ, mapu s vyznačením územia v rámci Slovenska (s prírodnými útvarmi aj s hospodárskym členením) a mapu samotného vymedzeného územia, zmienky v literatúre s vyznačením prihlasovaného označenia, etikety a pod. Ďalej Patentový úrad skúma, či je žiadosť o zápis zemepisného označenia dôvodná, spĺňa ustanovené náležitosti a označenie nie je predmetom vylúčenia. V prípade, že žiadosť neobsahuje predpísané náležitosti, úrad vyzve prihlasovateľa na ich doplnenie v stanovenej lehote a zároveň ho upozorní na skutočnosť, že v prípade neodstránenia týchto nedostatkov úrad zastaví konanie vo veci žiadosti o zápis (ÚPVSR, 2016a).

Konanie o zápis zemepisného označenia na úrovni EÚ nepodlieha vnútroštátnemu námietkovému konaniu a zverejňovaniu žiadosti vo Vestníku Úradu priemyselného vlastníctva SR. Ak žiadosť spĺňa ustanovené náležitosti, úrad zabezpečí elektronický prístup k technickej dokumentácii a zašle stanovené náležitosti podľa nariadenia Rady (ES) č. 110/2008 na ďalšie konanie Európskej komisii.

Druhá etapa sa koná na úrovni Európskej komisie, ktorá skúma, či je žiadosť v súlade s nariadením Rady (ES) č. 110/2008. Ak žiadosť je v súlade s týmto nariadením, zverejní hlavné špecifikácie uvedené v technickej dokumentácii v Úradnom vestníku Európskej únie a dňom zverejnenia začína plynúť šesťmesačná lehota na podanie námietok. Po uplynutí tejto lehoty, ak neboli podané námietky, Komisia prijme rozhodnutie o zápise označenia do prílohy III nariadenia Rady (ES) č. 110/2008. Rozhodnutie o zápise zemepisného označenia sa uverejní v Úradnom vestníku EÚ. Po zverejnení rozhodnutia o zápise označenia ako „Chráneného zemepisného označenia“ do registra vedeného Európskou komisiou môže prihlasovateľ začať označovať svoje výrobky ako „Chránené zemepisné označenie“ a používať symbol EÚ Ochrana zemepisných označení liehovín na úrovni EÚ (ÚPVSR, 2016a).

1.7.8 Chránené zemepisné označenia pre liehoviny registrované v európskej databáze E-SPIRIT DRINKS

V európskom registri „E-SPIRIT DRINKS“, ktorý začiatkom júla 2016 aktualizovala Európska komisia, nie je už deväť liehovín od slovenských producentov, ktoré v ňom boli registrované predtým (tab. 20). Nie sú v ňom už napríklad: Karpatské brandy špeciál, Slovenská borovička, Bošácka slivovica, vodka Laugaricio, Demänovka bylinná horká, bylinný likér Demänovka. Spomenuté liehoviny sa budú ďalej vyrábať, len práva na ich výrobu nebudú spájané s konkrétnym regiónom. Výrobca a zároveň majiteľ klasickej ochrannej známky danej liehoviny ju môže naďalej vyrábať, kde a z akých surovín chce.

V bruselskom registri chránených zemepisných označení liehovín tak ostala len jedna liehovina – Spišská borovička. Len jej výrobca – Gas Familia, predložil v určenom termíne všetky podklady na to, aby mohol v databáze chránených značiek liehovín zostať.

Technickú špecifikáciu výroby liehovín, ktoré mali chránené zemepisné označenie, mohol predložiť ktokoľvek zo slovenských výrobcov. Tým by získal pre Slovensko chránené zemepisné označenie a aj právo používať na svojom výrobku európske logo (Denník N, 2016).

Tabuľka 20 Slovenské liehoviny so zemepisným označením

Boli v registri len do júla 2016	Ďalej je v registri
Karpatské brandy špeciál	–
Bošácka slivovica	–
Laugarício vodka	–
Inovecká borovička	–
Liptovská borovička	–
Slovenská borovička	–
Slovenská borovička Juniperus	–
Spišská borovička	Spišská borovička
Demänovka Bylinný Likér	–
Demänovka bylinná horká	–

Zdroj: <http://ec.europa.eu/agriculture/spirits/index.cfm?event=searchIndication>

Liehoviny vyrábané na Slovensku boli zapísané v európskom registri chránených zemepisných označení od roku 2008. Podľa Jarmily Halgašovej z Potravinárskej komory Slovenska v roku 2008 sa neriešili požiadavky na zápis výrobku do registra ani súbeh zemepisného označenia a ochrannej známky. V roku 2008 sa v rámci nového nariadenia upravili požiadavky na dokumentáciu, ktorú musia výrobcovia predložiť Európskej komisii so žiadosťou o zápis do registra, aj podmienky pre možnú koexistenciu zapísaného zemepisného označenia a ochrannej známky na destiláty (Denník N, 2016).

V registri chránených zemepisných označení tak udržali svoje liehoviny iba výrobcovia, ktorí predložili všetky požadované dokumenty do 20. februára 2015. Ostatné boli z registra vyňaté.

„Slovenskí výrobcovia boli viacnásobne vyzvaní, aby doplnili technickú dokumentáciu liehovín, ale túto možnosť nevyužili. Pre viacerých výrobcov väčšiu hodnotu má to, či majú na liehovinu ochrannú známku a môžu ju pod istým názvom vyrábať len oni ako to, či je označenie liehoviny v registri chránených zemepisných označení EÚ a môžu ju použiť viacerí. Ochranná známka dáva jej majiteľovi právo vylúčiť kohokoľvek z používania zhodného či podobného označenia na podobný výrobok. Slovenskí výrobcovia liehovín uprednostnili ochrannú známku ako individuálnu ochranu duševného vlastníctva (Denník N, 2016).

Výrobca Demänovky, spoločnosť St. Nicolaus nemal už záujem o to, aby označenia Demänovka boli „Chránené ako zemepisné označenie“, preto technickú

dokumentáciu nepredložili. Podľa podniku nevýhodou „Chráneného zemepisného označenia“ je, že ho môžu používať všetci výrobcovia, ktorí vyrábajú liehovinu v súlade s požiadavkami danými v ich technickej dokumentácii. Žiadny výrobca si nemôže nárokovať výhradné právo na používanie „Chráneného zemepisného označenia“.